

Datum
2023-10-09

Er referens
LI2023/02966

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Tåg företagens yttrande gällande kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om redovisning av transporttjänsters utsläpp av växthusgaser, COM (2023) 441

Tåg företagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation med cirka 70 medlemmar som har närmare 17 000 medarbetare. Bland medlemmarna finns de flesta av Sveriges aktiva tågoperatörer.

Tåg företagen har tagit del av rubricerat förslag och inkommer med remissvar enligt nedan.

Förslaget i korthet

EU-kommissionen presenterade i juli 2023 förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om redovisning av transporttjänsters utsläpp av växthusgaser. Förslaget består av ett harmoniserat regelverk för beräkning och rapportering av transportrelaterade växthusgasutsläpp med syftet att användas av transportörer som väljer att redovisa den informationen eller av de aktörer som åläggs att göra detta i avtal eller andra regelverk. Förslaget bygger på att uträkningen av växthusgasutsläpp ska göras enligt den senast antagna ISO-standarden för kvantifiering och rapportering av transportkedjors växthusgasutsläpp. Förslaget i fråga berör hela den multimodala transportkedjan. Förslaget gör inte rapportering av växthusgasutsläpp obligatorisk.

Enligt förslaget ska även en gemensam EU-databas med standardemissionsfaktorer för användning i harmoniserade utsläppsberäkningar etableras. Rapporteringen ska enligt förslaget kontrolleras av ackrediterade organ.

För närvarande finns det inget universellt accepterat ramverk för redovisning av växthusgasutsläpp från transporttjänster. Berörda parter inom transportsektorn kan i stället välja mellan olika standarder, metoder, beräkningsverktyg och databaser för kvantifiering av utsläppsstandardvärden. Resultatet av detta blir betydande skillnader i redovisningen som i förlängningen försämrar jämförbarheten. Detta kan leda till att aktörer riskerar att välja beräkningsmetod och standardvärden utifrån det mest gynnsamma tillvägagångssättet för det enskilda företaget – vilket skapar förutsättningar för exempelvis grönmålning.

Viktigt att notera i sammanhanget att det inte är känt när Europaparlamentet eller rådet avser att behandla förslaget.

Tågföretagens yttrande

Tågföretagen välkomnar förslaget om nytt harmoniserat regelverk för rapportering av transporttjänsters växthusgasutsläpp. Transportsektorn har en avgörande roll i den gröna omställningen. Transporttjänster för både människor och gods behöver vara så hållbara som möjligt för att klimatomställningen ska fullbordas och för att sätta miljö- och klimatmål ska kunna nås. Arbetet för att nå miljömålen om minskade utsläpp av växthusgaser från transportsystemet riskerar att misslyckas om vi inte genomför rätt åtgärder, både i det korta och långa perspektivet.

Sveriges klimatmål för transportsektorn år 2050 innebär att nettoutsläppen av klimatgaser ska ner till en nivå nära noll. Det krävs en förändring av vårt förhållningssätt till transporter och planering. Vägtrafikens utsläpp behöver minskas samtidigt som transportsystemet måste effektiviseras genom att en ökad andel gods transporteras hållbart, exempelvis intermodalt. Dagens transportsystem saknar dessvärre flertalet förutsättningar som krävs för att möjliggöra en större växling mot hållbara transporter. En bit på vägen kan därmed vara harmoniserat regelverk som skapa incitament för aktörer att välja det mest hållbara transportupplägget. Detta kan även skapa incitament för företag att i större utsträckning ställa om till mer hållbara fordon och drivmedel.

Trots fördelarna med förslaget i fråga ser Tågföretagen det som problematiskt att rapporteringen är frivillig. Förslaget anger inte heller när och hur rapporteringen ska användas för att märka transporter, till exempel genom diverse hållbarhetsmärkningar, vilket bör beaktas i förslaget.

Även utifrån konkurrenssynpunkt är förslaget i fråga välkommet. Det finns dock vissa kostnadsmässiga aspekter som behöver beaktas. I förslaget anges att implementeringen av regelverket väntas uppgå till 1,5 miljarder Euro mellan 2025-2050. De ekonomiska konsekvenserna för Sverige är ännu inte analyserade. Tågföretagen anser att det är av stor vikt att avvakta denna analys innan regelverket ges grönt ljus.

Vidare är det viktigt att beakta de ekonomiska aspekterna för enskilda företag. Rapporteringen får inte ske på bekostnad av andra resurser som också bidrar till hållbarhet och uppfyllanden av miljö- och klimatmålen. Det tillkommer även ökade administrativa uppgifter för företagen som också behöver beaktas. Det vore därmed bra ifall förslaget harmoniserades med övriga regelverk och direktiv på EU-nivå för att i största möjliga mån undvika tillkommande kostnader för företag.

För Tågföretagen den 6 oktober 2023,

Gustaf Engstrand
Näringspolitisk chef

Elvira Sofic
Näringspolitisk expert